

El discurs de Napolitano

El dia 22 d'abril, cap a les 5 de la vesprada, vaig escoltar, amb atenció i emoció creixents, un dels més impressionants discursos polítics que recorde (els prodigis de la xarxa permeten coses com

aquesta). Sóc seguidor perpetu, des de fa més de mig segle, de les circumvolucions sovint impenetrables de la política italiana, del temps de Fanfani, Moro, Berlinguer o Andreotti, fins a Alessandra Mussolinia o als lamentables –per raons diverses– líders actuals, Berlusconi, Bersani, Bossi, o el molt perillós Beppe Grillo (del qual potser parlaré algun dia: segurament, cada democràcia té els enemics que es mereix), i he seguit atentament, per tant, les peripècies de les darreres setmanes i mesos. Que, de moment, han conclòs amb la reelecció d'aquest senyor venerable i digníssim que, ja prop dels noranta anys, ha hagut de carregar, penosament, amb els efectes de la ineptitud dels altres. Vaig seguir, doncs, el discurs que pronuncià a Montecitorio, després del jurament, i el vaig llegir l'endemà transcrit a *La Repubblica*, i al *Corriere della Sera*. Escoltat, amb aquella veu ferma i claríssima en un home de tants anys, era un discurs emocionant. Llegit, és un discurs ple de veritat, de justícia i de raó. Ací en tenen una mostra, en traducció improvisada. Afirma el president, sense embuts: "Tot el que ha passat ací els dies anteriors ha representat el punt d'arribada d'una llarga sèrie d'omissions, de mal funcionament, de tancaments i d'irresponsabilitats. En propose una ràpida síntesi, una ressenya sumària. Els últims anys, no s'han donat solucions satisfactòries a les exigències fonamentades i a les demandes severes de reforma de les institucions i de renovament de la política i dels partits –que s'han combinat amb una aguda crisi financera, amb una pesant recessió i amb un creixent malestar social: han acabat prevalent les posicions contraposades, les lentituds i els dubtes sobre les solucions que cal aplicar, els càlculs de conveniència, els tacticismes i les instrumentalitzacions. És això el que ha condemnat a l'esterilitat o a sortides minimalistes els enfrontaments entre les forces polítiques i els debats al Parlament. Aquella mica de correcció o d'innovació que hom aconseguia introduir en el sentit de la reducció dels costos de la política, de la transparència i de la moralitat

Joan Francesc Mira

en la vida pública ha sigut, per tant, fàcilment ignorada o infravalorada: i la insatisfacció i la protesta envers la política, els partits i el Parlament, han sigut (amb facilitat, però també amb molta lleugeresa) alimentades i aegantades per

campanyes d'opinió demolidores, per representacions unilaterals i indiscriminades en sentit destructiu del món dels polítics, de les organitzacions i de les institucions en què es mouen. Atenció: aquest darrer advertiment que he sentit que havia d'expressar no ha d'incloure cap autoindulgència, no dic ja als corresponsables de la difusió de la corrupció en les diferents esferes de la política i de l'administració, sinó tampoc als responsables de tanta nul·litat efectiva en el camp de les reformes". Cap polític europeu amb un càrrec tan alt com el d'un cap d'estat no havia dit, fa molts anys, paraules com aquestes.

I continua, ara adreçant-se als seguidors de Grillo i de les "5 Estrelles": "Aprecie l'esforç amb què el moviment àmpliament premiat pel cos electoral com a nou actor político-parlamentari ha mostrat que es volia implicar en la Cambra de Diputats i en el Senat, tot guanyant-hi el pes i la influència que li correspon: aquest és el camí d'una dialèctica democràtica fecunda, encara que aspra, i no el camí aventurer i desviat de la contraposició entre la plaça pública i el Parlament. D'altra banda, tampoc no es pot mantenir i donar fruit una contraposició entre la xarxa i aquelles formes d'organització política que històricament, i des de molt més d'un segle i a tot arreu, són els partits. La xarxa proporciona accessos preciosos a la política, possibilitats individuals d'expressió i d'intervenció política, i també estímuls a l'agregació i la manifestació de consensos o dissensos. Però no hi ha representació realment democràtica i eficaç per a la formació de les decisions públiques sense la mediació de partits capaços de renovar-se o de moviments polítics organitzats, tots els quals, i en tot cas, vinculats per l'imperatiu constitucional del 'mètode democràtic'." Com que ací no tinc espai per a fer-ho, el lector traurà ben fàcilment les seues conclusions i aplicacions. Quant als nostres dirigents polítics, inclosos els aspirants a líders carismàtics, estic segur que aquest discurs els interessa poc: a uns, la primera part; a uns altres, la segona.

“Han acabat prevalent les posicions contraposades, les lentituds i els dubtes sobre les solucions que cal aplicar, els càlculs de conveniència, els tacticismes i les instrumentalitzacions. És això el que ha condemnat a l'esterilitat o a sortides minimalistes els enfrontaments entre les forces polítiques i els debats al parlament”